

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce: **A. A.**, zast. JUDr. Annu Doležalovou, MBA, advokátkou, se sídlem Jablonského 604/7, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 936/3, Praha 7, adresa pro doručování: odbor azylové a migrační politiky, poštovní schránka 21/OAM, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24. 3. 2014, č. j. 29 Az 14/2013 – 89,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24. 3. 2014, č. j. 29 Az 14/2013 – 89, **se zrušuje**.
- II. Rozhodnutí Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky, ze dne 14. 10. 2013, č. j. OAM-73/ZA-ZA06-K03-2012, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ani řízení, které předcházelo rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24. 3. 2014, č. j. 29 Az 14/2013 – 89.
- IV. Zástupkyni žalobce JUDr. Anně Doležalové, MBA, advokátce, se sídlem Jablonského 604/7, Plzeň, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 6.800 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I.

Předcházející řízení a obsah kasační stížnosti

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 14. 10. 2013, č. j. OAM-73/ZA-ZA06-K03-2012, nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění účinném ke dni vydání rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“).

[2] V odůvodnění rozhodnutí žalovaný vyšel z výpovědi žalobce v žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 5. 3. 2012 a navazujících pohovorech. Žalobce opustil zemi původu dne 24. 12. 2011 z obav pramenících z toho, že konvertoval ke křesťanství (katolické víře); v roce 2008 během dovolené v severním Íránu se seznámil se třemi korejskými misionáři, kteří s ním následně po tři dny pobývali v domě rodičů v Teheránu. K vlastní konverzi (obrácení) došlo v červenci 2010 při pobytu v Thajsku, kam žalobce od prosince 2008 po několik let pravidelně cestoval za prací (obchodoval s textilem, který rovněž importoval do Íránu) a kde měl i přítelkyni; dne 9. 7. 2010 byl v Bangkoku pokřtěn. Žalobce toto náboženství následně šířil v Íránu, a to ve formě výkladu mezi přáteli a rozdáváním tiskovin, které byly nalezeny policií u jeho přítele, opozičního politika a diplomata F. J. M.; policie poté v září 2011 vtrhla do domu rodičů, v němž žil i žalobce, prohledala jej a zabavila notebook a materiály s náboženskou tematikou včetně žalobcova křestního listu. Žalobce byl v té době v práci a o razii byl informován otcem, domů se již nevrátil, ukrýval se a následně zemi původu opustil; obával se vysokých trestů včetně trestu smrti, které v Íránu hrozí za konverzi k jinému náboženství. K dotazům žalovaného žalobce vyličil své vědomosti o křesťanské víře a uvedl, že v Praze dochází na mše do kostela v Dlouhé ulici v Praze, kde působí anglický kněz.

[3] Žalovaný vyhodnotil výpovědi žalobce v průběhu správního řízení, jakož i informace o stavu dodržování lidských práv v Íránu, a dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení žádné z forem mezinárodní ochrany. Uznal, že konvertité jsou v Íránu předmětem cíleného zájmu státní moci, pro běžné konvertity nicméně není riziko pronásledování vysoké; zejména pokud konvertité překročí určité meze, typicky pokud se začnou věnovat misionářské činnosti, hrozí dané osobě trest smrti. Žalovaný založil své rozhodnutí na úsudku, že tvrzení žalobce jsou nevěrohodná, a to počínaje tím, že je fakticky vyloučeno, aby byla v Íránu možná činnost skupiny třech zahraničních misionářů, aniž by se o ní státní orgány dozvěděly a rázně proti ní zakročily. Nejasná zůstala žalobcova motivace ke konverzi, když v původním pohovoru poukazoval na snahu vymanit se z tlaku policie, následně však za těžiště důvodů označil povahu křesťanství jako náboženství míru, lásky a přátelství. V žádosti svoji konverzi blíže časově neurčil a tento údaj upřesňoval postupně v průběhu řízení; rovněž teprve dodatečně uvedl, že ke konverzi došlo formou křtu a kdy k němu došlo, a lišily se rovněž jeho výpovědi ohledně četnosti a průběhu návštěv policie v domě rodičů. Žalobce neprokázal znalost základních součástí křesťanské nauky a nebyl schopen uvést název žádného kostela, který navštívil, jakož ani jméno žádného kněze, a to ani toho, jímž byl pokřtěn. S odkazem na nevěrohodnost výpovědi žalovaný dospěl k závěru, že se žalobce v Íránu nemohl věnovat šíření křesťanství, což uvádí jako stěžejní důvod žádosti o mezinárodní ochranu; žádost navíc nepodal bezprostředně po příchodu do České republiky dne 26. 1. 2012, nýbrž teprve dne 5. 3. 2012 a za situace, kdy mu bezprostředně hrozila realizace správního vyhoštění.

[4] Proti rozhodnutí žalovaného se žalobce bránil žalobou ze dne 24. 10. 2013, ve znění doplnění žaloby ze dne 28. 11. 2013, ve které navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Brojil proti závěru žalovaného, který výpovědi

pokračování

žalobce týkající se jeho konverze ke křesťanství označil za nevěrohodné; vyjádřil přesvědčení, že v jeho případě je namístě odůvodněný strach z pronásledování z důvodu náboženství, resp. hrozba vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Pokud se v jeho výpovědích objevily nesrovnalosti, týkaly se toliko nepodstatných okolností a neměly vliv na konzistentnost základního azylového příběhu. Žalovaný navíc tyto nesrovnalosti dovedl z tvrzení prezentovaných žalobcem v průběhu řízení, která si však v řadě případů navzájem neodporují, a své rozhodnutí zatížil nepřipustnými spekulacemi ohledně (žalovaným očekávaného) postupu iránských státních orgánů za určitých modelových okolností.

[5] Krajský soud v Hradci Králové usnesením ze dne 1. 11. 2013, č. j. 29 Az 14/2013 – 20, ustanovil žalobci pro řízení před krajským soudem zástupcem Organizaci pro pomoc uprchlíků, se sídlem K. 939/4, P. 9. Usnesením ze dne 10. 2. 2014, č. j. 29 Az 14/2013 – 65, krajský soud ustanovil tlumočnickem perského jazyka N. S.

[6] Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 24. 3. 2014, č. j. 29 Az 14/2013 – 89, žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ve shodě s žalovaným dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu ani doplňkové ochrany; ztotožnil se závěrem žalovaného, že žalobce ohledně své konverze ke křesťanství v průběhu správního řízení vypovídal rozporuplně. V této souvislosti krajský soud konkretizoval, že žalobce hovořil nejprve o třech misionářích, které pozval na tři dny do domu rodičů, následně však pouze o jedné osobě; nepravděpodobný je i žalobcem uváděný průběh křtu, při němž si měl zvolit otce a matku a byl ponořen do bazénku. Krajský soud nerozporoval zájem žalobce o křesťanskou víru, jeho tvrzení o šíření křesťanství v Íránu, jakož i ohledně okolností vyzrazení a pátrání policie po jeho osobě však označil za ryze hypotetické a nepravděpodobné; po zvážení věci se přiklonil k závěru správního orgánu, že žalobcovy výpovědi v tomto směru jsou nevěrohodné. Dodal, že k tomuto hodnocení přispívá, že žalobce neměl ani po letech po své konverzi a údajném šíření křesťanství v zemi původu základní informace o praktikování víry, přičemž o mezinárodní ochranu požádal teprve v okamžiku bezprostřední hrozby správního vyhoštění. Krajský soud neshledal důvodnými ani obavy žalobce z postihu za jeho ilegální vycestování z Íránu.

[7] Proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové se žalobce (dále též „stěžovatel“) bránil kasační stížností ze dne 25. 4. 2014, ve znění doplnění kasační stížnosti ze dne 16. 7. 2014, podanou z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), ve které navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Vyjádřil přesvědčení, že žalovaný nedostal požadavkům zákona ve vztahu k řádnému zjištění skutkového stavu a dostatečně nevyhodnotil rizika, která stěžovateli jako konvertitovi v Íránu hrozí, jakož i možné následky jeho ilegálního vycestování. Namítal, že krajský soud se odpovídajícím způsobem nevypořádal s žalobními tvrzeními, jimiž stěžovatel vyvracel závěr, že jeho výpovědi ve správním řízení byly nevěrohodné. V návaznosti na svá tvrzení v žalobě opakovaně vyjádřil přesvědčení, že jeho azylový příběh, tak jak jej prezentoval v řízení před správním orgánem, je ve svém základu konzistentní. K jednotlivým aspektům svých výpovědí uvedl, že původně se setkal se třemi misionáři, později však byl v bližším kontaktu již pouze s jedním z nich; křesťanství šířil mezi několika přáteli, přičemž okolnosti svého vyzrazení toliko dovozuje, nezná je přesně. Při zahájení řízení nebyl schopen uvést přesné datum svého křtu, a proto křest zprvu

časově určil toliko rámcově; popsal i polohu kostela a průběh křtu, který je v Thajsku standardní. Obsáhlou výpověď týkající se povědomí o křesťanské nauce pak žalovaný vyhodnotil selektivně a v jeho neprospěch. Stěžovatel je přesvědčen o svém ohrožení v zemi původu v důsledku toho, že křesťanskou víru šířil mezi svými přáteli.

[8] Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 4. 6. 2014, č. j. 4 Azs 87/2014 – 23, ustanovil zástupkyní žalobce pro řízení o kasační stížnosti JUDr. Annu Doležalovou, MBA, advokátku.

[9] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 25. 3. 2014 navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl. Žalovaný se ztotožnil se závěry napadeného rozsudku a setrval na svém přesvědčení o nevěrohodnosti azylového příběhu stěžovatele; rozpory v jeho výpovědích se týkaly podstatných rysů, a činí tak tyto výpovědi nekonzistentními.

II. Posouzení kasační stížnosti

[10] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem.

[11] Kasační stížnost vyhodnotil jako přijatelnou ve smyslu § 104a s. ř. s., přičemž přesah vlastních zájmů stěžovatele shledal zejména v závažnosti tvrzení prezentovaných stěžovatelem, když sám žalovaný v napadeném rozhodnutí uznává, že pro případ, že by stěžovatel konvertoval od islámu ke křesťanské víře, a zvláště pokud by tuto víru aktivně šířil na území Íránu, hrozil by mu trest smrti. Výsledek řízení před Nejvyšším správním soudem je mimoto významný i pro další průběh řízení o stěžovatelově správním vyhoštění. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[12] Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatel podal z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s. Podle písm. b) tohoto ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené „vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytyčanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.“ Podle písm. d) téhož ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené „nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.“

[13] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

pokračování

[14] Stěžovatel namítal, že krajský soud se odpovídajícím způsobem nevypořádal s žalobními tvrzeními, jimiž stěžovatel vyvracel závěr, že jeho výpovědi ve správním řízení byly nevěrohodné. Vyjádřil přesvědčení, že jeho azylový příběh, tak jak jej prezentoval v řízení před správním orgánem, je ve svém základu konzistentní.

[15] Podle § 49a zákona o azylu *„žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen v průběhu řízení poskytovat ministerstvu nezbytnou součinnost a uvádět pravdivé a úplné informace nezbytné pro zjištění podkladů pro vydání rozhodnutí.“*

[16] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 – 57 (všechna zde uváděná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu dostupná z: <www.nssoud.cz>), vyslovil, že *„není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují.“*

[17] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že žalovaný i krajský soud porušili zákon, pokud ze souhrnu výpovědí stěžovatele prezentovaných v průběhu řízení bez dalšího dovodili, že výpovědi stěžovatele jsou nevěrohodné.

[18] Nejvyšší správní soud konstatuje, že žalovaný pochybil, pokud nevěrohodnost výpovědi stěžovatele dovozoval z toho, že je fakticky vyloučeno, aby byla v Íránu možná činnost skupiny třech zahraničních misionářů, aniž by se o ní státní orgány dozvěděly a rázně proti ní zakročily. Nevěrohodnost výpovědi stěžovatele ve vztahu k jeho setkání s misionáři totiž nelze dovozovat toliko na základě spekulativní úvahy, že by íránské státní orgány působení zahraničních misionářů na svém území vůbec nepřipustily. V návaznosti na úvahu krajského soudu, že stěžovatel hovořil nejprve o třech misionářích, následně ovšem pouze o jedné osobě, Nejvyšší správní soud konstatuje, že při pohovoru provedeném dne 26. 3. 2012 stěžovatel hovořil o třech korejských misionářích, přičemž uvedl i jejich jména (L., W. a J.), se kterými se seznámil v autobuse při návratu z dovolené v severním Íránu domů do Teheránu a pozval je k sobě domů. Totožně v tomto ohledu vypovídal rovněž při pohovoru provedeném dne 2. 5. 2013, a to pouze s drobnou odchylkou, k jejímuž prověření nebyl žalovaným dotazován, totiž že se s misionáři seznámil ještě během pobytu na severu Íránu a teprve následně společně odjeli autobusem do Teheránu, přičemž do domu rodičů je pozval právě z důvodu bezpečí, které by bylo ohroženo při pobytu na veřejně přístupných místech. Pokud stěžovatel zmínil, že pouze jeden z misionářů (pan W.) působil v Teheránu dlouhodoběji a předal stěžovateli své kontaktní údaje, nemění to nic na tom, že jinak stěžovatel vypovídal opakovaně a konzistentně tak, že se jednalo o tři misionáře, které pozval k návštěvě do domu rodičů.

[19] Nevěrohodnost výpovědi žalobce nelze dovodit ani ze způsobu, jakým popsal své motivy ke konverzi. Pokud stěžovatel v pohovoru provedeném dne 26. 3. 2012 poukázal na tlak státních orgánů, které rigidně kontrolují plnění povinností vyplývajících z islámského (muslimského) náboženství, v pohovoru provedeném dne 2. 5. 2013 ovšem označil za jediný důvod konverze odlišnou povahu křesťanství jako náboženství míru a bratrství, které je založeno na lidské důstojnosti a svobodě, nejedná se o tvrzení, která by byla ve vzájemném rozporu. Tento závěr lze dovodit i z reakce stěžovatele na přímý dotaz žalovaného, který se týkal právě rozdílných tvrzení stěžovatele ohledně jeho motivů ke

konverzi a na který stěžovatel odpověděl, že režim v Íránu jako takový není založen na míru, klidu a pokoji; z této reakce je zjevné, že primárním důvodem konverze byla hodnotová orientace stěžovatele, své obrácení ke křesťanství stěžovatel nicméně současně vnímal jako určitou formu úniku z rigidního společenského systému.

[20] Nejvyšší správní soud je nucen označit za nesprávný i závěr žalovaného, který byl potvrzen i krajským soudem, totiž že stěžovatel v průběhu řízení uváděl odlišné údaje ohledně doby své konverze. V žádosti o udělení mezinárodní ochrany stěžovatel uvedl, že ke křesťanství konvertoval v červenci 2010. Během pohovoru provedeného dne 26. 3. 2012 vypověděl, že náboženství změnil v červenci 2010, konkrétně po 6. červenci, kdy do Thajska přijel. Během pohovoru provedeného dne 2. 5. 2013 konkretizoval, že ke křtu došlo dne 9. 7. 2010, na den jeho narozenin. Takto postupně upřesněné časové určení křtu nelze hodnotit jako zakládající nevěrohodnost stěžovatele, a to zvláště za situace, kdy stěžovatel již ve vstupní žádosti uvedl měsíc a rok konverze a v dalších pohovorech toliko upřesnil její přesný den. Výpovědi stěžovatele nelze hodnotit jako nevěrohodné ani proto, že o provedení konverze formou křtu se stěžovatel výslovně zmínil teprve v pohovoru provedeném dne 2. 5. 2013, poté co byl žalovaným (poprvé) výslovně dotázán, aby popsal okolnosti přistoupení ke křesťanství.

[21] V této souvislosti lze pro úplnost zmínit, že v Íránu je používán odlišný kalendář, a stěžovatel je tedy nucen se orientovat i v rozdílné dataci jednotlivých událostí podle islámského (perského) kalendáře na straně jedné a gregoriánského kalendáře užívaného v Evropě na straně druhé. V žádosti tak stěžovatel určil narození svého otce rokem 1331 (podle gregoriánského kalendáře rok 1965) a narození matky rokem 1328 (podle gregoriánského kalendáře rok 1962); stěžovatel sám je podle íránského letopočtu narozen dne X. X. 1360, podle gregoriánského kalendáře dne X. X. 1981.

[22] Významněji se nelišily ani výpovědi stěžovatele ohledně četnosti a průběhu návštěv policie v domě jeho rodičů, když v žádosti stěžovatel vypověděl, že policie vtrhla do domu rodičů a provedla zde domovní prohlídku, při které zabavila počítač a materiály s náboženskou tematikou, přičemž následně se do domu rodičů opakovaně dostavila a na stěžovatele se dotazovala. Při pohovoru provedeném dne 26. 3. 2012 stěžovatel uvedl, že v září 2011 policie vtrhla do domu jeho rodičů a tento prohledala, přičemž odvezla notebook, počítač a veškeré materiály týkající se křesťanství; policie jej následně opakovaně hledala, přičemž rovněž opakovaně prohledala dům. Při pohovoru provedeném dne 2. 5. 2013 pak stěžovatel uvedl, že policie od domu rodičů odešla po zjištění, že se zde stěžovatel nenachází, přičemž následně otce opakovaně zadržela a odvezla k výsledku ohledně místa stěžovatelova pobytu; k výslovnému dotazu stěžovatel dodal, že při prvním incidentu policie odvezla veškeré materiály, následně již měli dům pod kontrolou (a nevstupovali do něj). Nevěrohodnost výpovědí stěžovatele nelze dovozovat z nepodstatných rozdílů, když jeho výpovědi se lišily toliko v aspektech, zda byl otec na pobyt stěžovatele opakovaně dotazován přímo u svého domu nebo zda byl za tímto účelem zadržen a odvezen k výsledku, resp. zda policie i při opakovaných návštěvách vstoupila do domu či zda se omezila na dotazování u vstupních dveří.

[23] Nejvyšší správní soud je nucen korigovat závěr žalovaného i krajského soudu, že stěžovatel neprokázal znalost základních součástí křesťanské nauky, resp. že ani několik let po své konverzi a údajném šíření křesťanství v zemi původu neměl základní informace o praktikování víry. Nejvyšší správní soud je naopak přesvědčen, že stěžovatel prokázal poměrně detailní znalosti křesťanské nauky, a to bez ohledu na to, že se ohledně některých atributů mýlil, zejména neprokázal znalost Desatera Božích přikázání. Během pohovoru

pokračování

provedeného dne 26. 3. 2012 stěžovatel podrobně vyložil důvody pro svoji konverzi – křesťanství preferuje, neboť se jedná o náboženství lásky a přátelství, a to na rozdíl od islámu, který stěžovatel považuje za náboženství konfliktu a nesváru, jež je praktikováno nátlakem a násilím. Stěžovatel vypověděl, že informace získával z Bible a evangelií, přičemž vylíčil, že Bibli nenapsal Ježíš, nýbrž jeho pomocníci (následovníci); podle stěžovatele byl Ježíš zrazen apoštolem Šamonem (ve skutečnosti se jednalo o apoštola Jidáše) a Bible se skládá z knih Mata, Markus, Loqah, Johana, Rumian a dalších; žalovaný nevěnoval bližší pozornost významu těchto slov, zejména zda se nejedná o perské výrazy a jaký je případně jejich význam v češtině. Stěžovatel mimoto popsal obsah některých knih, a to včetně přijetí víry dvěma rybáři, kteří následovali Ježíše (jednalo se o bratry Šimona Petra a Ondřeje, přičemž čtení o jejich obrácení je esenciální částí Matoušova evangelia jako jedné z částí Nového zákona).

[24] Stěžovatel dále detailně popsal okolnosti narození Ježíše i jeho ukřižování ve věku 33 let, k němuž podle stěžovatele došlo na místě poblíž Jeruzaléma (ve skutečnosti na kopci Golgota, který se v té době skutečně nacházel vně Jeruzaléma). Výstižně vylíčil důvody Ježíšova ukřižování i okolnosti jeho zmrtvýchvstání. Za hlavu katolické církve stěžovatel správně označil papeže, který sídlí ve Vatikánu. Na dotaz ohledně základních příkázání nesprávně uvedl, že se jedná o darování almužny, následně nicméně předříkal v perštině základní křesťanskou modlitbu Otčenáš. V rámci pohovoru provedeném dne 2. 5. 2013 stěžovatel své důvody ke konverzi zopakoval. Vyšlo najevo, že stěžovatel není schopen identifikovat rozdíly mezi jednotlivými křesťanskými konfesemi (katolíky, protestanty či evangelíky). V Íránu se vedle Bible věnoval ještě četbě knihy Angil Johana; Nejvyššímu správnímu soudu není zřejmé, o jakou knihu se jedná, přičemž žalovaný v tomto směru neprováděl další prověřování. Za základní křesťanské svátky stěžovatel označil svátek narození Ježíše, Vánoce a dále svátek, kdy se po 40 dní nejí maso; na název tohoto svátku si stěžovatel nevzpomněl (jedná se o Velikonoce). Stěžovatel upřesnil svoji výpověď tak, že současný papež je z Argentiny; jeho předchůdce byl z Německa a odstoupil z funkce z důvodu únavy. K opakovanému dotazu uvedl, že si není vědom, že by křesťané byli vázáni konkrétními příkázáními.

[25] Pokud žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že stěžovatel nebyl schopen uvést název žádného kostela, který navštívil, jakož ani jméno žádného kněze, pak Nejvyšší správní soud ze správního spisu nezjistil, že by byl stěžovatel ohledně těchto údajů žalovaným blíže dotazován, a to s výjimkou údajů o kostele, kde byl pokřtěn, a o představeném tohoto kostela. Stěžovatel k dotazům v tomto směru přesně specifikoval polohu kostela, když uvedl, že tento kostel se nachází v Bangkoku, poblíž americké ambasády na Wireless Road; na dotaz ohledně představeného kostela odpověděl, že jeho jméno nezná, neboť se při jeho jednotlivých návštěvách jednalo o různé osoby. Pokud krajský soud označil ze nepravděpodobný stěžovatelem uváděný průběh křtu, při němž si stěžovatel zvolil otce a matku a následně si vyzul boty a ponožky a byl za předříkávání modliteb celý ponořen do bazénku, lze dodat, že ve správním řízení nebylo ohledně průběhu obřadu provedeno žádné další ověřování či dokazování, a to např. za účelem ověření, zda popis provedený stěžovatelem odpovídá standardním obřadům tohoto druhu v Thajsku; lze nicméně očekávat, že se standardní průběh křtu v Thajsku podstatně liší oproti obřadům tohoto druhu v České republice.

[26] V této souvislosti lze dodat, že žalovaný nevěnoval bližší pozornost ověření, jakým způsobem stěžovatel realizuje svoji víru v České republice; omezil se na stručný dotaz

během pohovoru provedeného dne 5. 3. 2012, na který stěžovatel odpověděl tak, že dochází do kostela v Dlouhé ulici v Praze, a to s paní ze Slovenska, která mluví persky, přičemž v tomto kostele se stěžovatel schází i s ostatními lidmi podobného založení. Pro účely řízení před krajským soudem pak stěžovatel předložil potvrzení reverenda W. J. Y., faráře Farní obce Starokatolické církve pro věřící anglického jazyka v P., se sídlem K. 1245/5, P., které bylo soudu doručeno dne 21. 2. 2014 a podle něhož žalobce od roku 2012 dochází na bohoslužby v anglickém jazyce, v poslední době pravidelně každou neděli.

[27] Vycházejí z výše uvedených důvodů je Nejvyšší správní soud nucen označit za přinejmenším předčasný závěr žalovaného, že stěžovatelem předestřený azylový příběh je nevěrohodný, resp. závěr krajského soudu, který tvrzení stěžovatele o šíření křesťanství v Íránu, jakož i ohledně okolností vyznění a pátrání policie po jeho osobě označil za ryze hypotetická a nepravděpodobná. Výpovědi stěžovatele byly až na některé výše uvedené podružné aspekty konzistentní a obsahovaly detailní popis jednotlivých událostí včetně jejich přesného časového určení, jakož i jména řady konkrétních osob. Jako přinejmenším předčasný se pak jeví rovněž závěr žalovaného i krajského soudu, kteří z nevěrohodnosti azylového příběhu dovodili, že stěžovatel se ve skutečnosti v Íránu nemohl věnovat šíření křesťanství. K případu stěžovatele je přitom třeba přistupovat s mimořádnou obezřetností, když sám žalovaný vycházejí ze zpráv o stavu dodržování lidských práv v Íránu konstatoval, že pokud by se v případě stěžovatele jednalo o konvertitu ke křesťanské víře a zvláště pokud by stěžovatel překročil určité meze, typicky pokud by se skutečně věnoval misionářské činnosti, hrozil by mu v Íránu trest smrti.

[28] Nejvyšší správní soud dodává, že pokud žalovaný i krajský soud hodnotili v neprospěch stěžovatele skutečnost, že žádost o udělení mezinárodní ochrany nepodal bezprostředně po příchodu do České republiky, nýbrž teprve v okamžiku, kdy mu bezprostředně hrozila realizace správního vyhoštění, opomněli tuto skutečnost hodnotit ve světle toho, že uvedené události nastaly v poměrně blízkém časovém sledu několika týdnů. Stěžovatel totiž přicestoval do České republiky dne 26. 1. 2012, přičemž prohlášení o mezinárodní ochraně učinil dne 27. 2. 2012 a žádost o mezinárodní ochranu podal dne 5. 3. 2012. Nelze nicméně přehlédnout, že žádost o mezinárodní ochranu mohla být motivována i snahou zabránit správnímu vyhoštění, které bylo stěžovateli uloženo rozhodnutím Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, Odbor cizinecké policie, ze dne 31. 1. 2012, č. j. KRPU-25431/ČJ-2012-040022-SV-RD, s tím, že doba, po kterou nelze stěžovateli umožnit vstup na území členských států Evropské unie, byla stanovena v délce 1 roku. Při pohovoru provedeném dne 5. 3. 2012 stěžovatel k tomuto aspektu uvedl, že pokud by se byl o povinnosti podat žádost o mezinárodní ochranu dozvěděl dříve, býval by tak ihned učinil.

V.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[29] Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud po přezkoumání napadeného rozsudku Městského soudu v Praze a další spisové dokumentace k závěru, že byly naplněny tvrzené důvody pro podání kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) i d) s. ř. s., aniž by bylo třeba aplikovat ustanovení § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. Kasační stížnost je proto důvodná a Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 s. ř. s. rozsudek městského soudu výrokem I. zrušil.

[30] Podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. „*zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, a pokud již v řízení před krajským soudem byly pro takový postup důvody, současně se*

pokračování

zrušením rozhodnutí krajského soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu nebo vyslovení jeho nicotnosti; ustanovení § 75, 76 a 78 se použijí přiměřeně.“ Podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. „soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí.“ Podle písm. b) téhož ustanovení „soud zruší napadené rozhodnutí proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy nebo v nich nemá oporu anebo vyžaduje rozsáhlé nebo zásadní doplnění.“ Podle § 78 odst. 4 s. ř. s. „zruší-li soud rozhodnutí, vysloví současně, že věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.“

[31] Vzhledem k tomu, že již v řízení před krajským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozsudku městského soudu Nejvyšší správní soud výrokem II. rozhodl o zrušení žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 10. 2013, a sice podle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., tedy pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí, resp. proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy nebo v nich nemá oporu anebo vyžaduje rozsáhlé nebo zásadní doplnění. Nejvyšší správní soud současně vyslovil, že se věc vrací k dalšímu řízení žalovanému.

[32] Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. „*právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku nebo rozsudku vyslovujícím nicotnost, je v dalším řízení správní orgán vázán.*“ Na žalovaném proto bude, aby pokračoval v řízení a znovu posoudit výpovědi stěžovatele v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany, a to i na základě provedení doplňujícího pohovoru, popř. odpovídajícího dokazování zaměřeného na výše uvedené okolnosti azylového příběhu stěžovatele, které v dosavadním řízení nebyly dostatečně objasněny. Pokud bude výsledkem řízení nové rozhodnutí, že se stěžovateli mezinárodní ochrana neuděluje, bude na žalovaném, aby tento svůj závěr pečlivě odůvodnil, a to zejména za situace, kdy sám žalovaný v napadeném rozhodnutí uznal, že pokud stěžovatel skutečně konvertoval ke křesťanství, a tím spíše pokud (by) se věnoval jeho šíření v zemi původu, hrozil (by) mu trest smrti. V této souvislosti žalovaný zohlední i závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2014, č. j. 5 Azs 2/2013 – 26, který byl vydán ve skutkově obdobné věci konvertity íránské státní příslušnosti ke křesťanství.

[33] Podle § 110 odst. 3 s. ř. s. „*zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti. Rozhodl-li Nejvyšší správní soud současně o odmítnutí návrhu, zastavení řízení, o postoupení věci nebo způsobem podle odstavce 2, rozhodne i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu.*“ Na Nejvyšším správním soudu proto bylo, aby rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti, jakož i o náhradě nákladů řízení, které předcházelo rozsudku městského soudu.

[34] O nákladech řízení o kasační stížnosti a řízení, které předcházelo rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24. 3. 2014, č. j. 29 Az 14/2013 – 89, rozhodl Nejvyšší správní soud ve vztahu k účastníkům výrokem III. ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. tak, že vzhledem k tomu, že žalovaný neměl ve věci úspěch a stěžovateli žádné důvodně vynaložené náklady řízení nevznikly, žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[35] Vzhledem k tomu, že zástupkyně stěžovatele pro řízení o kasační stížnosti byla ustanovena usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 6. 2014, č. j. 4 Azs 87/2014 – 23, platí její hotové výdaje a odměnu za zastupování v souladu s § 35 odst. 8 první věty s. ř. s. za středníkem ve spojení s § 120 s. ř. s. stát. Z tohoto důvodu jí Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za dva úkony právní služby – první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, doplnění kasační stížnosti ze dne 16. 7. 2014 – ve výši 2 x 3.100 Kč [§ 11 odst. 1 písm. b) a d) ve spojení s § 7 položkou 5. a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů], a dále náhradu hotových výdajů – režijní paušál ve výši 2 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky. Nejvyšší správní soud tedy zástupkyni stěžovatele výrokem IV. celkem přiznal odměnu za zastupování a hotové výdaje ve výši 6.800 Kč. Jelikož zástupkyně sdělila soudu, že není plátcem daně z přidané hodnoty, nezvyšuje se její nárok podle § 35 odst. 8 věty druhé s. ř. s. o částku odpovídající této dani. Zástupkyni stěžovatele bude tedy vyplacena celková částka ve výši 6.800 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. srpna 2014

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu